

Февруари - Април 2010

Една нощ с автобус до Истанбул. Полет до Бахрейн. Транзитна опашка след цял самолет бенгалци и втора по-кратка нощ в посока Манила. През последните няколко години бях забравил, че самолетите понякога кацат и по светло, така че 30-часовата умора скоро изветря под лъчите на слънцето. 10:30 сутрин е прекрасно време за търсене на хотел. Качихме се на джипни и то за някакъв си половин час ни хвърли на 4 км от летището. Това бе първият и последен безплатен транспорт из Филипините - банкоматът ни дари само с хилядарки, а тарифата беше 14 песос за двама. Задръстването по 4-5 лентовите булеварди прерасна в пълна блокада по тясната авенида към Бакларан. Рикшите лъкатушеха без успех, а заедно с тълпите и ние поехме из лабиринта между джипните, магазини, сергии с манго, папая, банани, дрехи и прочее - уви само паяците и мухите успяваха да напреднат. Миризмата на плодове, плесен и влага събуди стари азиатски спомени, а някъде из цялата тази безпътица след известно време се появи и последната спирка на метрото. Логично е то да води до там, от където няма мърдане, тъй като в противен случай хората се разглеждат, губят борческия си дух и забравят псувните на майчиния си език. В корейския квартал разпитахме по-подробно къде да отседнем, а накрая ни упътвиха двама местни с неопределим пол, седнали пред заведението "Лейди мистър". И още в ранния следобед се нанесохме в прилична стая, до която се стигаше след тъмни стълби към друг някакъв бардак. Напазарувахме и поспяхме няколко часа, преди да излезем за малко надвечер. По улицата, тълпи от крехки филипинки, групирани според цвета на оскъдните си рокли, вече се събираха пред заведенията. Наблюдавахме този странен ритуал, в който всички те се надъхваха със скандиране, овации и екзалтирани възгласи за поредната си лепкава работна нощ, а наоколо вече напето се разхождаха затлъстяващи, очилати чичковци от Европа/Америка, изживяващи се през отпуската си в ролята на Дон Жуан. На следващия ден картинката се различаваше само по това, че момичетата смениха цветовете на роклите си. Явно ги въртяха от скука.

Имах някакъв съвсем бегъл план, свързващ местата, които да посетим... но Филипините са страна с една изключително шантава география. Островите в Индонезия са почти 3 пъти повече, но "подредени" що-годе логично и пътят от Аче до Тимор примерно се вижда от пръв поглед. Докато тук островите са разхвърляни като пуканки. Самолети летят звездовидно, предимно от Манила, а маршрутът на корабите става ясен едва след като стигнеш до пристанище, от където някой е решил да пусне кораб за следващото. Подобно е положението и с автобусите. Манила е около 15 милионен град, централна автогара липсва и всяка фирма си има собствен терминал, а по-големите - няколко. Из провинцията има автогари, но там пък липсва „гише информация“ и в крайна сметка всичко опира само до късмет. Освен другото, големите корабни компании бяха прекратили курсовете си за Палаван (остров на около 1000 км на югозапад). Нужен ни беше ден, за да го разберем, защото на въпросите ни те просто отговаряха - "не продаваме билети за този месец", "пренасяме само карго" или "корабът няма разписание (?!)... за сега". Да съобщиш някому - "последният ни кораб до Палаван потъна през Декември и от тогава не пътуваме" си е най-чиста и позорна "загуба на лице" по азиатски. След 3 дни в Манила се хванах за главата - нямах не само представа как ще стигнем с кораб до Палаван, а изобщо как да се измъкнем от столицата. Но питахме, питахме, питахме, после намерихме пристанището (те са две), намерихме правилния терминал (добре, че не научих колко са) и купихме билет за след седмица. В Сампалок - един от стотиците квартали на града - попаднахме на автобус за оризовите тераси на Банауе... и се изнесохме с най-голямо удоволствие от този чудовищно гигантски и най-вече плесенясал, влажен мегаполис.

След цяла нощ в път автобусът спря (повече от логично) пред туристическата дезинформация на града. Имах няколко конкретни въпроса, но вътре охладиха ентузиазма ми с отговори като - "задължително е да вземете гид за върха; трябва да се регистрирате при нас предварително; и цената на рикша за тези 10 км е около 10\$". Навсякъде по света малки лакомници се крият зад големите надписи "туристическа информация", но никъде досега не бях лъган толкова нагло и то точно в държавния им клон. Запомних всички хостели, които ми препоръчаха, за да не отседна там и бързо намерих друга, в пъти по-евтина стая. После поговорих с местен младеж планинар, чиято мечта била да се разходи из Хималаите и след късият ми разказ за Пакистан, момчето даде няколко идеи за маршрут. Наложих се да купя безплатна карта (на министерството на туризма) от местната мафия, но това бе последното ми подаяние към тях. След няколко километра и 1 час по асфалт се откри гледка към прословутите оризови тераси. Подобни неща могат да се видят и по платото Диенг на остров Ява или даже в Йемен, но местната уникалност идва от там, че терасите са доста по-стръмни и засети единствено с ориз. Парчетата с росно зелен цвят, като кръпки наоколо открояват готовите за реколта класове, но по-голямата част от нивите все още е заета само от леко наболи стръкчета. Не знам на какви принципи се регулира достъпът на вода до терасите тук, но помня, че в Индонезия кметът на селото получаваше най-долните земи. Ако водата стигне и до него, значи си е свършил работата - все едно Бойко Борисов да преживява от помощите за най-слабите. После се спуснахме в ниското, пресякохме реката, изкачихме отново баира отсреща и се върнахме към Банауе през оризовите тераси. Пътеки естествено нямаше други освен напоителните канали и каменните диги, широки около 30-40 см. Балансираш – тъй като от едната ти страна е кал до коляно, а от другата също, но на 5-10 метра пониско. Спускайки се надолу, по дигата често стърчат стълбовидно подредени камъни, но понякога разходката наподобяваше единствено на движение през лабиринт. Както и да е - през следващите няколко дни имахме хиляди възможности да перфекционирахме техниката си. Обратно в хостела усетихме носталгия по среднощните манилски тъпани от бардака под нас, но по някое време се включи караокето от съседния бар и пиански гласове завиха като глутница вълци под музиката на Селин Дион.

Исках да качим връх Амуяо (2700 м) и даже имахме топографска карта на района. Но логистиката бе изключително неясна, така че смирено оставихме по-голямата част от планинския инвентар в хотела. Тръгнахме с малко багаж и почти никаква храна, а по пътя щяхме да решим дали изобщо да ходим нагоре или да обикаляме в ниското. Първо ни чакаха тези 10 км, които стрували 10\$, но повървахме пеш до края на града и (чудо!) цената на рикшите падна. На 2-ри километър спазарих рикша за 2\$, а после местните споделиха, че цената за тях била долар и половина. От разклона пооходихме още нагоре, спуснахме се към Батад и пред нас се откриха прочутите амфитеатрални тераси. Един селянин-гид се опита да ни зароби с програма за 20\$/ден но реших, че е по-добре да не знае накъде сме се запътили. Все пак поговорихме доста – и дори той понякога да бъркаше километрите с метри, на въпроса кога е валяло тук за последно, селянинът направо изстреля - "на 19-ти Декември". Останахме да спим в селото, доста под туристическите хотели (с хубавите им гледки и цени), още преди смрачаване стигнахме до близкия водопад, а там поплувахме. Видяхме възрастна жена, продаваща кола и бира на туристите - оказа се собственичка на къщата, където се бяхме настанили. Същата тази меркантилна бабка ни пита „ще ядем ли пилешко?“, а малко по-късно една кокошка в двора ѝ изкряка за последно. След още половин час хапнахме недоварена супа (10\$), от която стърчаха пилешки крака с неподрязани нокти. Остатъците от кокошката дадохме на кучетата, а на другата сутрин продължихме все така през тераси. Сред местните едва ли някой има страх от високо. Те още с проходаването си тръгват по дигите, защото това е единственият начин да стигнеш и до съседната къща. А терасите естествено са без

парапет и понякога се разминаваш не само с 3 годишни деца понесли торби, но и с всякакви други хора и животни. Вървейки по дигите имаш избор в хиляда посоки, но извън периметъра на селото, пътеката остава само една. Трудно е да се изгубиш и отклонения няма почти никакви до следващото село. След като там намерихме храна, решихме поне да се пробваме. Стана ясно, че не можем да очакваме голяма помощ от местните. Филипинците по селата бяха достатъчно некомуникативни, особено към чужденците и особено при липса на изгода. Много от хората изобщо не обелваха дума, а най-приветливите вдигаха само пръст в неznайна посока или измучаваха нещо. Не се наложи да вадим компас, защото из оризищата нямаше полза от него, а след тях имаше само една пътека - тази на ловците. В джунглата всичко избуява и се заличава за месец, така че проходимо е единствено там, където има редовно движение. След последната тераса, изчезнахме в растителността и катерихме няколко часа без друга гледка, освен - лиани, папрат, дървета и треви. Стигнахме до било на 1800 м. и за минути се ориентирахме. Спуснахме се в Пат Яй – последното преди върха село – насочихме се към училището, а там група деца веднага избяга с крясъци. След това подминахме други къщи, но селото някак си изглеждаше мъртво. Качихме се при баба с дете, която изобщо не реагира на жестовете ни, така че по мост над реката тръгнахме към друга махала. След две злобни кучета спряхме в последните къщи, където преди минути видяхме хора. Едно семейство обядваше на сянка под вдигнат на колове дом, други двама се появиха отнякъде, а децата им изглеждаха зле и кашляха. На простори висяха пелени, измайсторени от чували за брашно и изминаха минути преди хората да се отпуснат и разговорят. Точно къщата на мълчаливата бабка било едното място, където можело да преспим, а другото се намирало в последната махала на отсрещния баир. „Имате ли лекарства?” бе последният им въпрос, но не носехме нищо с изключение на един крем.

На другия ден пак се преборихме с оризищата и напъплихме джунглата. Понякога пътеката ясно се откроява, но друг път стъпваш само на хлъзгави камъни, прогнили дървета и гладки, наклонени корени. Често те са покрити с мокър слой листа и краката пропадат някъде в небитието. От страни те прегръщат клони, от долу те подпират преплетени стъбла, здрависваш се с растения (оставящи белези за по седмица), в сравнение с които копривата е само като мохерно шалче. Влагата за половин час стига до всяка нишка на фланелката и раницата ведро дере по мантинела от хлорофил. Нагоре, нагоре – прогнили дървета остават в ръката ти, когато посегнеш за опора и крака се пързалят по тинята, но ти си щастлив, че я има. Трудно е да се седне дори за хапка – я раницата тръгва към ниското, я шишето се сурва в първия шубрак. След дъжд се появяват и стеножки с големина на слепок сред пиявици и камуфлажно маскирани змии. Всичко пее в зелено и кафяво и чак след часове, малко под върха, растителността се снишава до метър и половина. Откриват се гледки, а гледките дават сила и на сърце и на крака - даже антените на върха радват очите. Ходенето по българските планини, дори през гъста мъгла е доста по-приятно от това, което минахме тази сутрин. После спряхме за хапка с двамата пазачи на ретранслаторите и се оказа, че те не познават нито едно друго възвишение в района. Повечето от хората по бедните страни рядко стигат дори на 20 км от дома си – и то само по работа. Спуснахме към Барлиг по снабдителната пътека и трасето на електропровода - почти като по магистрала, а вечерта, в скромна дървена селска стая се запознахме с нова разновидност на караокето. „Сингалонг” се нарича вариантът, в който примерно „Soldier of fortune” е записана на ресторантска йоника, вместо Ковърдейл пее филипински кастрат, а пианата глутница само приглася.

Навреме за ферибота бяхме обратно в Манила. В близост до северното пристанище се намира обширен квартал на име Тондо, където около милион филипинци живеят на 4-5 км². До заблатена река, по чиято повърхност не плуват, а по-скоро са полепнали хиляди

боклуци се виждат колиби от картон, ламарина и наколни бараки. Като тунели между тях се провират импровизирани улици и въпреки, че повечето хора тук само се трудят къртовски е неизбежно и изобилието от престъпност, пороци и болести. След като веднъж бяхме стигнали пеш до пристанището, реших втория път да ползваме такси. Първите шофьори отказаха да карат на брояч и поискаха 150 песос. Но ние настоявахме, докато някакъв минаващ не каза, че там и там имало страшно задръстване и било по-добре да се пазарим за цена. Новината обаче се разгласи и вече ние почвахме от 150, а таксиджиите искаха да карат на брояч. В крайна сметка попаднахме на шофьор от Палаван, който ни разказа това онова за острова и даже даде няколко съвета. Имаше интересни родители - майка му била висш държавен служител, а баща му се присъединил към... ислямския фронт за освобождение на моро (МИЛФ). „Но ти не си мюсюлманин, какво общо има той с тях?“. Оказа се че навремето, те държали и нелегалния дърводобив на острова и много от бунтовниците просто умирали за добро заплащане. Баща му бил само 2 пъти в затвора, а майката понякога идвала на свиждане, но в крайна сметка те се разделили (развод тук дават след минимум 7 години; ако изобщо), а децата тръгнали да поживеят в Манила и като за начало... преминали през Тондо.

Вместо надвечер, корабът потегли едва към полунощ, след като стотици носачи запълниха празните дупки в трюмовете с кашони, торби, клетки с кучета и картони с петли. Боят с петли е може би най-безобидният порок на филипинеца и петлите пътуват по кораби и автобуси към острови, села и градове, сякаш неуморно само циркулират из страната. Пред мостика на капитана, доста по-рано бе паркиран бетоновоз, който запущваше гледката напред, а под палубата бяха подредени стотици сгъваеми легла с неясна номерация. Между тях останаха 2 пътеки, осеяни с чували, бидони вода и пушещи мъже по потници, а от време на време из хаоса щъкаха хермафродити, единият от които заможен, поне колкото да си позволи натрапчиви гърди. При кърмата, стълба се спуска към долния трюм, където джапайки в морска вода и нечистотии се стига до тоалетната, масата на персонала и кухнята. И докато вряскащи деца и непоклатими жени се редят на опашка покрай винкели и грамади от пластмасови столчета, готвачите чистят риба, варят ориз и надигат весела шльокавица. Будим се от кукуригане, а наоколо вече сменят пелени, подават се бисквити и солети, матроси раздават храна в чинии с найлонови пликчета (за да не ги мият), а други играят карти - филипинците умеят да вършат всичко само с една ръка, защото с другата пишат СМС-и. Таванът е нисък и често си удрям главата, но най-лошо е когато уринираш наклонен, защото се побираш в тоалетната единствено по диагонал. Така пътувахме общо 50 часа, но все пак гемията имаше и доста удобства – в нашия трюм бе проветриво, зад главата ми се намираше огромен прозорец с дървена щора, която да спуснеш при силно слънце, а надуваемата жилетка бе идеална и за възглавница. В повечето други кораби след този имаше само огромна зала с климатик и телевизор вместо прозорци. Дори без грам паника, пътниците се изнасяха близо час през двете й тесни врати.

Първите гледки от Палаван се откриха на пристигане в Корон. Варовични острови стърчаха от Южнокитайско море, тук огромни скални игли, там продълговати каменни масиви, обрасли на места, другаде голи... и отвесни, отвесни брегове, само на места прекъснати от бели пясъчни ивици в недостъпни (без лодка) смарагдови лагуни - подобни на архипелага около Комодо или карста на южен Тайланд. Природата във Филипините и Индонезия е идентична по стил и красота, а растителността и животните са сходни. Сампаните (индон.) и бангките (фил.) – лодки с бамбукови стабилизатори - са напълно еднакви, дори транспортната система е донякъде сравнима, но хората? – хората са като два полюса, въпреки общата праистория. Трудно е да се намери обяснение, защо индонезийската култура е останала така строго самобитна, докато филипинската се е

претопила в нещо безлично, познато от тук и от там... но нищо повече. Една вечер се събрахме със селяни с китара и те запяха американско кьнтри. Дайте нещо на тагалог, изпейте нещо филипинско – викнахме, но следващата песен, дори на роден език звучеше в същия стил. Тагалог е смесица от испански, английски и местния (да го кръстим на крал Филип II) „филипински“, а може би 90% от хората са с испански имена. Някои от тях говорят английски, но чуждите думи често имат само локален смисъл и примерно испанското „сегуро“ (подобно на българското „сигурно“) се е превърнало в дума без нищо общо с никаква сигурност. Докато в Индонезия холандците застъпват чисто търговските си интереси, над туземците тук се посипва един безкомпромисен културен империализъм. След Магелан идват кръста, католицизма, феодалните порядки и ерата на бароните, а американците внасят едно по-масово образование, протестанството, баскетбола и „постната“ си кухня. Монополизирането на политиката, протекцията над пазарите и релсите по които се развива страната и до днес са положени точно от тях, но подобно на британските колониални отпадъци в Индия и тук чуждата система често буксува, а релсите просто се изкривяват от жегата. Генерации от островитяни израстват със слугинското съзнание на аграрен помощник и по-малък брат на САЩ и дори след независимостта си страната дълго остава техен протекторат. Съжалявам, че не ни стигна времето за ислямската част - Минданао, но със сигурност религията е решаващ фактор в тази насока. Чуждото присъствие в традиционно мохамеданските Басилан и Сулу било ограничено дотам, че (малко след като окончателно прочистват Гранада... но отново намират полумесеца на другия край на света) испанците лепват името морос (маври) на местните. През втората световна азиатските маври се освобождават от японците доста преди да бъдат официално освободени чрез американци, а и до днес филипинската армия стъпва по тези места само по време на акция - отново срещу „ислямския фронт за освобождение на море“.

Само след ден в пренаселения курорт Ел Нидо (природата и иглените острови са повече от красиви, с плажове под девствени скали и десетки места за гмуркане – всичко с привкуса на пари и фалшиви усмивки) поехме на юг към подземната река в Сабанг. Спазарих бунгало на половин цена, изкъпахме се на залез и тръгнах из околностите. Полицай ме упъти към гишетото за входни билети, което вече затваряше. Планът бе да стигнем до пещерата пеш на другата сутрин, но излизайки от гишетото, човекът каза – „Пътеката е затворена, ще трябва да се придвижите с лодка... и елате утре да си купите билети“ – „Как сте затворили цяла пътека и планина?“ – „Е така... сега там ходят само маймуните.“ На другата сутрин станах рано. Тръгнах доста преди 6 и минах покрай колиба на рейнджърите, около която все още нямаше никой. Повървах към час и наистина стигнах до стръмно място с изгнили стълби в процес на подмяна. Бяха донесли нов дървен материал, виждаха се и инструменти, но се качих на голо по скалите и продължих от другата страна, където започна спускане към пещерата. Всичко беше в реда на нормалното, върнах се точно за закуска, купихме билети и тръгнахме обратно. Но пред колибата вече стоеше пазач, който не пожела да ни пусне. Управата на парка все пак носи отговорност за туристите и действията ѝ са напълно разбираеми, но когато сценки от сорта започнат да се появяват на всяка планина и всеки вулкан значи нещо не е наред. Цяла една институция (дирекция на околната среда и природните ресурси) се занимава с координирането на гидове и носачи за планинарите, с даване на палатки под наем, с варденето от самотни туристи, с наемането на дърводелци, вдигане на колиби и с най-най-порочната идея - да се облагороди природата и да се култивира дивото. На въпроса защо са нужни гидове, те ще отговорят, че това просто е от съображения за сигурност (звучи като от устата на политик), а на въпроса имало ли е смъртни случаи след като гидовете стават задължителни – те отговарят уклончиво по азиатски. Няколко върха по време на престоя ни бяха изцяло затворени за почистване, но не е и това най-важното –

боклуците се чистят за седмица, а следите от цивилизацията остават с генерации. Бил съм на доста мъртви върхове и вече ходя предимно по места, където се чувствам свободен – каквито и да са последствията. В Сабанг хванахме лодката – все пак огромните галерии и идеално правият километричен тунел на реката са уникални природни творения... но повече не стъпихме в национален парк и обикаляхме само по планини без дирекции и водопади без директори. Добре, че все още ги има.

Корабът между Пуерто Принцеса и Ило-ило спира за няколко часа на остров Куйо. След като усетихме твърдата земя, хапнахме и тръгнахме по плажа. Пясъкът бе фин и чист, а водата – чай; спокойна и плитка на стотина метра навътре. От другата страна на носа, по който вървахме, имаше 2-3 прогнили лодки и кални мангрови. Появиха се кайт-сърфисти, облечени в неопрени, на които се позачудихме докато сваляме потните дрехи. Теди влезе в морето, но някакъв местен се замота прекалено дълго около нас и аз останах да пазя багажа. Видях как от далечината сърфист се приближи и поговори с нея, а всичко се изясни, когато тя се върна и разказа цялата история. Всеки е чувал за мухата цеце и сънната болест, развиваща с месеци, но на Куйо и доста филипински острови се подвизава мухата (или по-скоро пясъчната бълха) ник-ник. Ролята ѝ в поддържането на мангровните екосистеми определено е доста влиятелна, но ухапванията ѝ са неприятни и предизвикват силни сърбежи, прерастващи в кожни дупки. В някои случаи ухапванията водят до смърт за 30 минути, което си е доста по-радикално от бавната сънна болест. Интересно е да научиш цялата тази информация от човек, облечен като рицар в няколко пласта неопрен, с маска на главата, очила и дори ръкавици, докато ти се белееш по слипове на пясъка и зяпаш чудеса на природата. Ник-ник вирееше в точно определена отсечка от 50 метра и точно там някой бе решил да строи къща... стигайки само до основите ѝ.

От Ило-ило с ферибот се прехвърлихме на Негрос и хванахме рейс, обикалящ по крайбрежния път. Отворих картата и си харесах малък коралов атол. Доста бързо уцелихме кръстопътя за пристанището Кадис Виехо, но повървахме извън автогарата, докато цените на рикшите паднат. След няколко махали и десетина километра, се появихме при лодките. Видях една от тях точно да отплава и питах, кога ще е следващата, но отговор не се чу. После прочетох надпис: „природен парк ЛАКАВАН - вход 3\$, лодка (за макс. 4 души) 15\$, такса за внасяне на: храна 2\$, бира 2\$, вода 30 цента”. Значи там имало и бира и ресторант и какво ли не... С идеята да стигнем не до хотела, а до селото на атола, пак се завъртах около лодките. Местни с чували се качваха в тях за по 20 цента, но никой не пожела да ни вземе, за да си няма ядове с индустриалеца инвеститор, монополист и приятел на чужденците. После се приближи жена и ни попита коя стая да ни подредят като пристигнем. Избрахме си стая. Ще ви хареса там, ще видите - каза тя и викна лодка по телефона, сядайки до нас. Зачакахме лодката... „А бихте ли ни казали дали туристите плащат вход и такси, ако само отидат до селото?”. „Е, вие сте богати, вие сте други хора... от коя страна идвате?” – „Не казваме, защото сме други хора и с такива като вас не говорим”. Настана мълчание, а малко след като хотелската лодка пристигна да ни вземе, направихме кръгом и се върнахме на крайбрежния път. След няколко минути спря автобус. В страни от шосето се заредиха тръстикови плантации и камиони, претрупани със снопове и работници. Негрос и до днес принадлежи най-вече на дузина династии тръстикови барони, чийто възход започва през феодалните испански времена и по-късно продължава със субсидираните от САЩ изкупни цени на захар. След време обаче САЩ развиват нова технология, цените падат, квотите изчезват и филипинските земевладелци потъват сами и безславно на световния пазар. Хилядите наемни работници обедняват до степен овълчване и малко след това се появява прокомунистическата Нова Народна Армия (НПА) с познат възглед и цел - има много

острови, които трябва да бъдат освободени! От време на време, шосето пресича ръждясалите остатъци от релсите на теснолинейки, в много плантации се трупат любители на антикварните парни локомотиви, теглеци някога вагони с тръстика, но днес предизборната програма на кандидат президента включва и поземлена реформа. Което звучи малко кухо в устата на потомствен хасендеро (земевладелец).

Предизборната кампания се превърна в пълен купон. В страна, в която липсваха табели и знаци изведнъж се появиха хиляди плакати. Имената на политиците звучаха познато: Акино - синът на две икони като Ниной и Корасон; или Рохас – градове, кръстени на дядо му има на всеки остров. И в най-малкото село се заформиха агитпунктове, но в тях не раздаваха програми, листовки и кебапчета, а само... музика на мах през колони, достойни за националния стадион - от изгрев до залез. Всяка партия въртеше нейната си простичка 30 секундна песен с набиващ се като чук в главата рефрен. В Навал готвеха вкусно точно до агитпункта и само 20 минути от тази музика ми се стори като едно хубаво изтезание, а докато сервираха, жените от капанчето припяваха, мърдайки устни с нервни тикове и неконтролирано примигване. Филипинците са общо-взето грамотни хора и почти всички от тях четат и пишат, но като че ли по-силно сърцата им усещат музиката. А отделно малки пикапи с мегафони обикаляха по пазари, около автогари и молове и също агитираха ли агитираха с ритми. Всички рикши и автобуси бяха налепили по нечий плакат, но нямаше съмнение, че ще спечели тандемът Акино-Рохас. И като краен резултат от наследствената по пакистански политика, голяма част от населението от години намира шанс да припечелва единствено в чужбина. Няма смисъл да работим на Филипините – казваха 90% процента от хората и най-вече жените, за които има повече възможности по Близкия изток, Европа или Хонконг. Някои се омъжват за американци и не поглеждат назад, но повечето от емигрантите се завръщат, живеят известно време с припечеленото - малко по-самостоятелно и човешки - и отново тръгват нанякъде. Доста мъже просто безделничат сутрин, пият ром от обяд, после залагат на петли и се кълцат с мачете след залез, но истинската тежест на Филипините се поема от милионите работещи жени, дори и тези които бият катерицата под червените фенери.

Точно преди Великден успяхме да сме на остров Мариндуке. С трудности намерихме квартира, тъй като хиляди туристи, и местни, и чужди пристигаха в малкото градче Боак. В сряда по улиците вече припяха деца, облечени като легионери и шишковци в шарени туники, доспехи и гребени на главите. Кой знае защо, чрез карнавала местните пресъздават историята на центурион Лонгин Еднооки – който забива копие си в хълбока на Исус, а после проглежда и става християнин. И кой би повярвал, че предците на същите тези филипинци, намушкали навремето Магелан ще се превъплътят по един подобен начин? В сряда вечер церемонията продължи с процесия в бяло. Едни разнасяха свещи, други - икони, трети бутаха колички със статуи, а зад тях бумкаха генератори, подсилващи романтиката със светлина от бледи крушки. Над града има голям манастир, така че монахините също се присъединиха към шествието, Едва на другата сутрин всички облякоха мантии и се събраха на широка сцена. Раздадоха им номерца и жури започна да оценява костюмите. Имаше нещо познато в настроението и едва след време в главата ми прораснаха детски спомени от „лятно кино” - ММЦ Приморско, където явно съм гледал подобен спектакъл. Класическите костюми струват по 150-200 евро и малко хора могат да си ги позволят, но се появи и конкурсът „рециклиран легионер” с украса от гирлянди, картон и накъсани стекове „Марлборо”. „Мис римлянка” също бе избрана, а следобед се състоя надпреварата по хореография. Не можахме да оценим подobaва театрална постановка (със сценки от библията) на тагалог и не докачахме филипинския балет. Точно на разпети петък, още от 6 сутринта се закотвихме на гробищата. Очакваше се ритуалите по самобичуване да започнат точно тук, но дълго покрай нас се разхождаше само една

крава - до няколко джипа с фотографии от пресата. След малко се появи първи човек по гащи, с глава прясно обръсната на гребен, но пак мина време преди той да развърти бамбуковите пръчки. Вързани с канап за едната му длан, те заиграха по тялото и после дойде церемониал майстора с шише ром и комплект бръснарски ножчета. Едва когато те надупчиха бедрата, ръцете и гърдите на мъченика се появи по-обилна кръв и делото взе да става масово. Вече десетки налагаха голите си тела, а фотографите извадиха обективи с дължината на телескоп и защракаха събитието. Процедурата се развихри и ромът застрашително намаля, когато напускахме гробището, за да успеем за поредното шоу - разпятието. Обратно на стадиона вече един разбойник висеше на кръста. Побиха и втория и докараха Исус, който леко пълничък, с трудност висеше на въжетата около ръцете си... Но все пак - карнавалът бе изигран с много желание и същото вдъхновение, с което ние по маскенбаловете се превръщаме в пирати от южните морета. Така че не трябва да бъдем претенциозни.

Пътуването ни продължи обратно на Лусон през Нага, вулканите Майон и Булусан, където няколко дни се борихме с обрасли пътеки, но уви не стигнахме високо. Продължавайки все на юг, след Самар и Лейте завършихме с о-в Билиран, но поглеждайки назад нямам така силни спомени или достатъчно вдъхновение, за да пиша за тези места. Филипините бяха предвидими, логични, излъскани и както е казано в пътеводителя – „почти безобидни“. Който предпочита удобствата, хора поназнайващи английски, хотели с климатик, молове и забавления – ще бъде тук на идеалното си място. Който търси непознатото, странното и новото ще се запъти право към Индонезия. А който е пробвал и двете - ще разбере всяка от тях по-добре.